

עין משפט
נר מצוה

נ:

וַאֲזִיְהוּ בַר־מִיִּצְוֶנָה בֶּשֶׁר הַחוּפָּה אֶת רֹבֵב הַבָּרֶם. וְאִם כֵּן חָסַר לָהּ מִיָּם טַרְפוֹת דְּבַשֶּׁר הַחוּפָּה אֶת רֹבֵב הַכֶּרֶם הוּא מִשֵּׁב שִׁמְעֵתָא דְּבִרִישׁ פִּירְקִין וְצִרִישׁ פִּירְקִין (דף מג.) פִּירֶשְׁתִּי: **רובא** וְאֵל הוּא טַפַּח פְּשִׁיטָא. פִּי פִשְׁטָא דְּרֹבֵב מוֹעִיל לְכוּלֵי עֲלַמָא וּקְלַת תִּימָה מֵאִי קָא מַשְׁנִי לֹא לְרִיכָא דְלִיכָא טַפַּח צִמַּשְׁהוּ מֵהוּ דַּחִימָא עַד דְּמִיקְרַע צֵה טַפַּח לֹא הוּהּ טַרְפָּה וְאִמְלֵא סִ"ד לְמִימַר הֵכִי וּרְצִינוּ חֲנַנְלָא גְרִים דְּלִיכָא טַפַּח וּמַשְׁהוּ וְרוּזָה לַפֶּרֶשׁ רֹבֵבָא דָּלָא הוּי טַפַּח הֵיינו כִּשְׁאִין כָּלל הַכֶּרֶם טַפַּח וּלְכָךְ פִּרְךְ שִׁפִּיר פִּשְׁטָא דָּלָא צִעִי טַפַּח שְׁהִי אִין כְּזוּלָה טַפַּח וּמַשְׁנִי כְּגוֹן דְּלִיכָא טַפַּח וּמַשְׁהוּ מֵהוּ דַּחִימָא כִּיּוֹן דְּלִיכָא כְּזוּלָה טַפִּי מַטַּפַּח לֹא מִיטַרְפָא עַד דְּמַקְרַע טַפַּח:

לַב־שַׁתְּמַתַּח תַּעֲמוּד עַל טַפַּח.

כַּשְׁתַּקִּף הַסֵּלַע צִחְוֹת וַיִּמְתַּח הַחֹטֵם יִהְיֶה צֹארכו טַפַּח: **מַחַטָּה** שִׁנְמִצָּצַת בְּעוּבֵי בֵית הַכּוֹסוֹת בְּצֹר אַחֵר בִּשְׂרָה. אֲלָל צִהַמְסָא אִפִּילוּ מִנְדָּא אַחַד שֵׁלָא נִקַּצ מַעַצֵּר לַעֲבֹד טַרְפָּה אִין כִּךְ פִּירֶשׁ רַשִׁי צִמְקוֹס אַחֵר וְאִפִּילוּ אִם תִּמְנָא לֹומֵר דְּאִין סְבִירָא שִׂיחָא שִׂיחָא טַרְפָּה הוּאִילִי וְלֹא יִקַּב אֲלָא חֲטִי עוֹר מַנְיָנוּ לְמִימַר דְּכוּלִּיהּ יִקַּבֻּד וַחֲיִישִׁין שִׁמָּא הַצִּירָא כִי הֵיכִי דַחֲיִישִׁי [גְּצִי וְשֵׁטן] צִרִישׁ פִּירְקִין (דף מג.) לְמַאֵן דַּחֲיִישׁ לַסֶּפֶק דְּרוּסָה וְהֵא דִקְטַמִּי צִמְתַּמִּיתִין הַמַּסָּס וְצִית הַכּוֹסוֹת שֶׁנִּקְצוּ לַחוּץ דַּמַּשְׁמַע דְּצִעִין נִקַּצ מַפּוּלָא לֹאָ דוּקָא לַחוּץ שִׂיחָא מַפּוּלָא אֲלָא כְּלוּמַר לַחוּץ כִּלְפֵי מוֹךְ וְלֶאֱפֹוקִי נִקְצוּ זֶה לַחוּץ זֶה וְהֵא דַּקְאֲמַר מִנְדָּא אַחַד כִּשְׂרָה צִעוּבֵי צִית הַכּוֹסוֹת לְרִיךְ לַפֶּרֶשׁ זֶה אוֹתוֹ זֶד אַחַד מִצְפִּינִס כִּלְפֵי הַגּוֹף אִפִּילוּ לֹא יִקַּבֻּד כִּלְלָא אֲלָא שִׁנְמֵאָא מַחֲטָה צִחְנָלל הַגּוֹף טַרְפָּה דְּלֹאֻמֵּר נִקּוּבֵי נִקִּבֵּי וְאִתְאִי וְאִין נִרְאָה לְרִי"ת לֹומֵר שִׂיחָא טַרְפָּה אִין צִלָּא יִקַּבֻּד אֲלָא חֲטִי הַעוֹר שֶׁל הַמַּסָּס וְנִרְאָה לוֹ דַּהַמְסָא נִמִי מִנְדָּא אַחַד כִּשְׂרָה וְהֵא דִנְקַט צִעוּבֵי צִית הַכּוֹסוֹת מִנְדָּא אַחַד כִּשְׂרָה רְצוּתָא קַמַּשְׁמַע לָן לְפִי שֵׁשׁ לוֹ שְׂנִי עוֹרוֹת וּקַמַּשְׁמַע לָן דַּלַּע"ג שֶׁנִּיקַב עוֹר אַחַד שֵׁלֵס אִפִּילוּ הֵכִי כִשְׂרָה עַד שֶׁנִּיקְצוּ שִׁינֵיס וְאֻבַּצ דִּנְקַט מִנְדָּא אַחַד כִּשְׂרָה נִקַּט נִמִי מַשְׁנִי לְדִדִין טַרְפָּה אַע"ג דְּמִילַתָּא דַּפְשִׁיטָא הִיא וְעוֹד אוֹמֵר רִי"ת דִּהֲאִי נִמִי חִדוּשׁ הוּא דַּסִּ"ד אִמְיִנָא אִפִּילוּ מַשְׁנִי לְדִדִין כְּגוֹן שֶׁנִּיקְצוּ שְׂנִי הַעוֹרוֹת כִּשְׂרָה לְפִי שְׁשׁוּכֵב ע"ג הַמַּסָּס וּמִדּוּבֵק שֵׁס צִשׁוּמִין וְהוּא הִדִין דְּלֹאֻתוֹ דְּצוֹקוֹת מִגִּין שֵׁלָא יֵאֵל הִרְעִי

מִיִּדִי דִּהוּהּ אַחֲלַחֲלוֹת שֶׁנִּיקְבָה וִירִכִיס מַעֲמִידִין אוֹתָהּ דִּכִּשְׂרָה קָא מַשְׁמַע לָן אִין הֵכָא דְטַרְפָּה וְאִם הֵא אֲמַרִינִן צִצְמָה מַדְלִיקִין (שַׁחַת דף לו.) גְּצִי הַנְּהוּ תַלַּת מִילֵי דַאֲשִׁשְׁתִּנו שְׁמִיִיָּהּ הוּצִילֵילָא צִי כְּסִי וְצִי כְּסִי הוּצִילֵילָא לְמֵאִי נִפְקָא מִינֵיהּ לִנְחַטָּה שִׁנְמֵאָצַת צִעוּבֵי צִית הַכּוֹסוֹת וְהַשְׁתַּח מֵאִי נִפְקוּתָא אִיתָא הֵא צִתְרִוּיִיהוּ אֲמַרִינִן מִנְדָּא אַחַד כִּשְׂרָה מַשְׁנִי לְדָדִיס טַרְפָּה גַּם הוּצִילֵילָא וִי"ל דִּנְפִקָא מִינֵיהּ שֵׁלָא תַטַּעַה לַפֶּרֶשׁ מֵה שֶׁאֲמַר מִנְדָּא אַחַד כִּשְׂרָה זֶהוּ הוּצִילֵילָא דִּהֵיינו הַמַּסָּס שַׁעֲתָה קוֹרִין צִית הַכּוֹסוֹת אֲלָל צִמָּה שְׁקוֹרִין עַכְשִׁיו הוּצִילֵילָא הֵיינו מֵה שְׁהִיו רִגִילִיס לְקַרוֹת צִית הַכּוֹסוֹת אִפִּילוּ מִנְדָּא אַחַד טַרְפָּה הוּאִיל וַיִּיקַב עוֹר שֵׁלֵס אִי נִמִי שֵׁלָא נְטַעַה נִמִי צִמַּשְׁנִי לְדָדִיס טַרְפָּה דִּהוּי צִמָּה שְׁקוֹרִין אוֹתוֹ עַכְשִׁיו צִית הַכּוֹסוֹת דִּהוּא הַמַּסָּס אֲלָל צִמָּה שְׁקוֹרִין עַכְשִׁיו הוּצִילֵילָא דִּהוּא מֵה וִין שְׁקוֹרִין מַתַּחֲלָה צִית הַכּוֹסוֹת אִפִּילוּ מַשְׁנִי לְדִדִין כִּשְׂרָה דִּהוּיָא כְּמוֹ חֲלַחֲלוֹת שֶׁנִּיקְבָה וִירִכִיס מַעֲמִידִין אוֹתָהּ: הַמוֹאִיל

קְשִׁיטָא. גִּרְעִינִי תַמְרָה: **צִיפָא.** עַם אוֹכֵל הַנֶּשֶׁאֵר סְבִיבִיתִיהּ כִּשְׂאוּלֵין אוֹתָהּ יַנְסוּן שְׁלֵשָׁה צִנְקֵב צוּחֹק אוֹ צִלָּא צִיפָא צִהַרוּסָה:

אלו טרפות פרק שלישי חולין

נוקִי סְרִיקִי. כְּדִיס רִקִּיס כְּלוּמַר דְּצִרִיס שְׁאִין: **סְפִיסָה.** אַחֲצִית יֵד: **נַעֲדָא.** אֲלֻצַּע: **צַחוּרָא.** אִפִּילוּ צִשׁוֹר גְּדוֹל דִּי צִבְךְ: **סְנִיָא דִּיבִי.** קַרְשְׁטִי"א צוּדִי"ל לִשׁוֹן מוֹרִי וְהוּא עֲשׂוֹי כְּכִיס וְסַמּוּס צִרְאָשׁוּ וְכָךְ מִזְאֲחִי צֹאֵל"ף צִי"ת שֶׁל רִבִּי מַכִּיר צוּדִי"ל שֶׁאֲלָלִי"ר וְלִשׁוֹן סְנִיָא דִּיבִי

לְפִי שֶׁהוּא מְקוּס מֵאִוָּם וְכַחוּשׁ וְאִפִּילוּ לֹאֲצִיס וְכֵל שֶׁאֵר הַכֶּרֶם קָרוֹי חִילּוֹן וְשִׁיעוּרוֹ צְרֹוב. לִישָׁנָא אַחֲרִינָא שִׁמְעַמִּי מִן הַפֶּנֶל"א עֲלָמָה הוּא מְקוּס שִׁמְנָקִיס שֶׁס הַטְּצָחִיס הַכֶּרֶם וּמוֹלִיאִיס הַפֶּרֶשׁ מְקוּס שֶׁהַשְׁנֹאִיו זַב וְהַרְאָשׁוֹן נִרְאָה: **אִיסְתוּמַכָּא דַּכֶּרֶסָא.** אִנִּי שִׁמְעַמִּי טִי אִיסְתוּמַכִּי"א צִלַּע"ז אִוְאִינִי יוֹדַע מֵהוּ: **מְקוּס לָרִי שֵׁשׁ צִכְרָם.** שֶׁהוּא קָרוֹי כֶּרֶם הַפִּנְיָמִי וְכֵל שֶׁאֵר הַכֶּרֶם קָרוֹי חִילּוֹנָה: **נַפֵּל כֶּרֶסָא צִצִּירָא.** הוּאִיל וְאִינִךְ יוֹדַע הֵיכֵן הוּא לֹא פִירֶשַׁת לֵנו כְּלוּס: **אִי"ר אַחָא.** אִנִּי אִפְרַשׁ אוֹתוֹ מְקוּס לָרִי: **מִן הַמִּילָר וְלַמַּטָּה.** מִמְקוֹס שֶׁהַכֶּרֶם הוֹלֵךְ וַיִּמְנִיר לְגַד הוֹשַׁט הוּא קָרוֹי פִּנְיָמִי מַפְנִי שֶׁנִּחְצַל צִדּוּפִנִי הַחֹזֶה: **וְלַמַּטָּה.** כִּשְׁהַצְמָה תַלְוִיָּה: **מְקוּס שְׁאִין צו מִילַת.** מְקוּס יֵשׁ צִכְרָם חֲלַק שְׁאִין שֶׁס אוֹתוֹ לְמַר שְׁגוּרִינִן צִרוֹתַחִיס מִן הַכֶּרֶם: **צִשֶׁר הַחוּפָּה.** פִּירֶשְׁתִּי"י וְהוּי קְרוּס עַצֵּה הַעוֹבֵר עַל כָּל הַחֲלָל וְקוֹרִין לוֹ טִינְפָנִיָא וַיִּשְׁנו מִן הַחֹזֶה וְעַד הִירִיסִיס וְהַכֶּרֶם הַקָּרוֹי פֶּנֶל"א מַעוּטוֹ נִחְצַל צִלַּעוֹת הַחֹזֶה וּרְצוֹ תַחַת אוֹתוֹ קְרוּס וּרְצוֹ הַחִילּוֹנָה דְקֶאֱמַר מַתַּנִּיתִין וְרוֹאִין כִּמְהָ יֵשׁ מִן הַקְרוּס כִּנְגַד אוֹתוֹ רֹיב הַכֶּרֶם וְאִם נִקְרַע שֶׁס רֹיב מֵה שֵׁיס מִן הַקְרוּס כִּנְגַד הַכֶּרֶם טַרְפָּה וְאִם מִמְקוֹס שֶׁהַכֶּרֶם כָּלָה וְלַמַּטָּה נִקְרַע אוֹתוֹ קְרוּס כִּשְׂרָה וְהֵיינו דְּלֹאֻמִּרִין לְקַמֵּן רֹבֵבָא וְלֹא הוּי טַפַּח זֶה הִיא שְׁשִׁנִּינו כִּי וְאִי כְּזוּלִיהּ קְרוּס מַשְׁעִרִין אִין לָךְ צִמָּהָ קַטְנָה שְׁאִין צְרֹוב שֶׁלֹּא יוֹתֵר מִטַּפַּח וְכֵל אֲמוּרָאִי לְעַלִּיל קָרוּ פִּנְיָמִית וְחִילּוֹנָה צִכְרָם עֲלָמָה: **מַפְרַעַסָה.** זֶד הַכֶּרֶם הַרּוּאָה אֶת הַקִּרְקַע הַנִּרְאָה מִיד כִּשְׁפּוֹתַחִין הַצְמָהּ לַהוּלִיאִ אֶת הַמַּעֲיִיס וְהֵיינו דַּמַּפְרָשׁ הִיכָא דַּפְרַעִי טְצָחִי: **כוּלָּהּוּ שִׁינִין צִדְרָה.** סְנִיָא דִּיבִי וְאִיסְתוּמַכָּא וּמְקוּס שְׁאִין צו מִילַת כּוֹלֵן צֹאֻתוֹ זֶד עוֹמֵדִיס אוֹ לַמַּעֲרָה אוֹ לַמַּטָּה וְכִי טַרְפַּת לֶה לְכָל אוֹתוֹ זֶד צִנְקֵב צִמַּשְׁהוּ הַנִּמְנָא צו מְקִיִּימַת לֶהוּ לְכוּלָּהּ: אֲמִימַר מִנְהַרְדַּעַה הוּהּ כַּדְאֲמַרִינִן טַצְבָּשִׁיס אוֹחוּזִין (צ"מ דף טו:) אֲלָא מִנְהַרְדַּעַה אֲלָא וְסָצִירָא לִי שׁוּמָא הַדְרָא לַעוֹלָס: **דִּרַצ אִסִּי אֲמַר ר' יוֹחָנָן.** דְּלֹאֻמֵּר לַעִיל וְאִינִי יוֹדַע אִיזְהוּ: **מֵאִי.** אֲמַרִיטוֹ עֵלָה הֵא אִיכָא לַסְפּוּקִי כָּלל הַכֶּרֶם כּוּלּוֹ: **אֲמַר לִיה**

צִכֵּר פִּירֶשָׁה רַב אַחָא. דִּהֵיינו מִן הַמִּילָר וְלַמַּטָּה וְהוּאֹה כִּנְגַד מַפְרַעַתָּה הִיא: **וּדְרִצִּי אֲצִינָא.** דְּלֹאֻמֵּר כֶּרֶם הַפִּנְיָמִי צוּשַׁט הוּא: **וּדְרִצִּי מַעַרְבָא.** דְּלֹאֻמֵּרִי כָל הַכֶּרֶם כּוּלּוֹ קָרוֹי פִּנְיָמִי וַיִּדּוּן צִנְקֵב מַשְׁהוּ: **מֵאִי.** וְכִיּוֹן דִּלָּא אִפְסִיק הִלְכְתָּא עַצְדִּין לַחוּמְרָא וְטַרְפִּין כָּלל הַכֶּרֶם צִנְקֵב צִמַּשְׁהוּ כְּצִנִי מַעַרְבָא. וּמִיָּהוּ כָל הֵיךְ טַרְפּוֹת אִין לֹא טַרְחִין לְמִיזְדָקִי צִתְרִיִּיהוּ כָּלל כְּמָה דִּלָּא מִשְׁתַּחֲכִין אֲוִלִין צִתֵּר רֹבֵבָא דַּנְּפִקָא לָן צִפְרִק קַמָּא (לַעִיל יא.) מֵהֲאֵלִיָּה תַמִּימָי"ט וּמִקְרָאִי טוּבָא וְצִסְרִיכִי דִּירִיאָה מַשּׁוּס דַּשְׁכִּיחִן צִדְקִין צִתְרִיִּיהוּ: **גְּדוּלָה מַמַּשׁ.** גְּדוּלָה שִׁבְגְדוּלוֹת: **כֵּל שֶׁנִּקְרַע צֵה וְכו'.** כְּלוּמַר כָּל הִיכָא דַּמַּשְׁתַּחֲכָא אוֹ טַפַּח אוֹ רֹבֵב טַרְפָּה: **רֹבֵבָא פְּשִׁיטָא.** דְּרֹבֵבוּ כְּזוּלּוֹ: הֵכִי גִרְסִין **לֹא לְרִיכָא דִּהוּיָא טַפַּח צִמַּשְׁהוּ.** אִי הוּאִי מַשְׁהוּ טַפִּי מְרֹוּבָא הוּהּ מִיקְרַע טַפַּח: **נִקְדָּרָה.** כְּמִין אֲרוּצָה עֲגוּלָה וְרוּחַצ הַקִּדְרִיה כִּסְלַע מַטְבַּע רַחַצ הוּא: **שֵׁאִס חַמְסָה.** אִי הוּהּ מוֹשְׁכו לְכָאן וְלְכָאן שִׁיכְנָס הַעוּגֵל לֹאֲוֹךְ אוֹ לְרוּחַצ תַּמְנָא צו טַפַּח צֹאֻתָה קִדְרִיה: **סֵלַס**

צִידוּע

מסורת הש"ס

א) [עִינִין חוּסִי' לַעִיל מַד. דִּיָּה כְּדִי וְכוּ'].
ב) [חַמְסָתָא רַפִּי"ג].
ג) [לְקַמֵּן צִבְ: ד] (ד) [לַעִיל מַד. עִי"ש].
ד) [לְקַמֵּן צִבְ: ו]
ה) [פִּירוּשׁ מְקוּס שְׁפּוֹתַחִין צו הַצְמָהּ לַהוּלִיא קְרִיצָה כַּדְאֲמַרִינִן שְׁחִטָּה מַפּוֹרַעַת כְּלוּמַר פַּחוּסָה. עִדּוֹן עִרְךְ פֶּרַע אִי' ו] (ו) [גִּירֶסַת הַעֲרֹון נִקְדָּדַה].
ז) [חוּסִי' פִּי"ג הִי"ה] כַּחוּצוֹת עוֹ: לַעִיל מַחַ: [סוּסָה לָד. שַׁחַת לוּ: א].
ט) סִי"א אִיסְתוּמַכָּא, י) [לַעִיל מַח: דִּיָּה וְצִסְרִי].
יא) [לַעִיל מַח: ו] (יב) וַיִּיקְרָא ג.
יג) [וְנַעֲשִׂיע הִיטַב לַעִיל יב. צִכְרָשִׁי דִּיָּה פַסַח וְכו' עַד סוּפּוֹן].
יד) וְהִיא דְּלֹאֻתוּ כִּלְכֵּל.

גליון הש"ס

נב' נַקְדָּרָה כַּבֵּלִי. וְכֵן לְקַמֵּן דָּף עו עִי"א נִקְדַּר כְּמִין טַבְעָת. עִירוּבִין נַח עִי"ב שִׁמְעַמִּי שְׁתַּקְדִּין צִכְרִיס. עִי"ז דָּף לַב עִי"א וְקוֹדֵר כְּמִין אֲרוּצָה וְצַעֲרוֹן עִרְךְ קָד גִּרִיס כָּלל הֵי צִבְ: דַּלְתִין קוֹדֵר:

קצו"ע רש"י

קַרְשְׁטִי"א [קַרְשְׁטִינִי"א]
הַמְעִי הַעִירוֹר.
בוּדִי"ל שְׁאֲלַעֲצִי"ר [שְׁצִילִי"ר].
מַעִי שֶׁל שְׁקִיּוֹת (מַעִי עִירוֹר).
פַּצְצִי"א. בָּטָן (כֹּאֵן בַּהֲרֹוּאָה מִיחוּדָת שֶׁל הַחֲלָק הַרֹאשׁוֹן בִּקְבִיבַת מַעֲלִי-הַגִּיּוּרָה).
אִיסְתוּמַכִּי"א [אִישְׁטוּמִי"ק].
פִּי הַקִּיבָּה.
טִינְפָנִי"א [טִינְפָנִי"א].
חֲלַק מְקוֹי הַבָּטָן
הַמַּסְכָּה אֶת הַכֶּרֶם.
פַּצְצִי"א. בָּטָן.
הַחֲלָק הַרֹאשׁוֹן בִּקְבִיבַת מַעֲלִי גִירָה.

מוסף רש"י

בּוּקִי סְרִיקִי. כְּדִיס יִיקִיס. כְּלוּמַר דְּצִכְרִיס שְׁאִין טַעַס בְּעוּבֵי בֵית הַכּוֹסוֹת. רֵאֵה לַעִיל מַט' א.

^[1] אִלִּי צִי"ל וְהוּא כִּנְגַד מַפְרַעַתָּה וְכִיס כִּרְשִׁי